

Мова ділова, державна, Гурт єдиної родини,
Предковічна і преславна, Ранній щебет солов'їний,
Невгасима, невмируща Вересневий зорепад,
І в усіх усюдах суща. Яблуневий щедрий сад.
Там, де чесний рід ведеться, Чистая вода джерельця,
Де добро над злом сміється, Що гамує спрагу серця.
Де плекають, де шанують, Оксамитова пелюстка,
Іншомовом не руйнують. А душа без тебе – пустка.

Література: 1. Велесова Книга. Воловник / Упорядник Г.Лозко. – К., 2000. 2. Буркут І. Русини: минуле і сучасність. – Чернівці, 2010. 3. Зеленчук В.С. Из истории украинского населения Молдавии // Украинско-молдавские этнокультурные взаимосвязи в период социализма. – К., 1987. 4. Рыбаков Б. Язычество древней Руси. – М., 1974. 5. Суляк С. Осколки святой Руси. Очерки этнической истории руснаков Молдавии. – Кишинев, 2004. 6. Українці Молдови. Історія і сучасність (Наукові дослідження і матеріали). – Автори-укладачі: Кожухар В.Г., Кожухар К.С. – Кишинів, 2008. 7. Шилов Ю. Джерела витоків української етнокультури. – К., 2002.

УДК 378.016:39

Сергей ПИВОВАРОВ, Александр КОЖОЛЯНКО
**ВИВЧЕННЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ
ПАМ'ЯТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДШИНИ
У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

Якубовський В.І. Музезнавство. Підручник. – Кам'янець-Подільський: ПП. Мошак М.І., 2010. – 352 с.

У статті проаналізовано навчальний підручник «Музезнавство» Якубовського В.І. Відзначено, що у книзі вміщено матеріал про навчальний курс «Музезнавство» з врахуванням вимог освітнього Болонського процесу. Охарактеризовано п'ять розділів підручника, які включають навчальну і робочу програму курсу, зразки оформлення документації музейної практики та законодавство України щодо музеїв та музейної справи.

Сергей ПИВОВАРОВ, Александр КОЖОЛЯНКО
**ИЗУЧЕНИЕ, СОХРАНЕНИЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИЕ
ПАМЯТОК НАЦИОНАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ У ВЫСШИХ
УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ**

В статье прорецензировано учебник «Музееоведение» Якубовского В.И. отмечено, что в книге содержится материал учебного курса «Музееоведение» с учетом требований образовательного Болонского процесса. Охарактеризовано пять разделов учебника, включающих учебную и рабочую программы, образцы оформления документации музейной практики, а также законодательство Украины в отношении музеев и музейного дела.

Ключевые слова: программа, учебник, образование, музеи, фонды, культура, искусство.

Sergiy PYVOVAROV, Alexandre KOJOLIANKO
**STUDY, MAINTAINANCE AND USE
OF REMINDERS Of NATIONAL CULTURE AT HIGHER
EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS**

In the article a textbook is reviewed «Muzeovedenie» Yakubovsky V.I. is marked that in a book there is material of educational course «Muzeovedenie» taking into account the requirements of the educational Bolonskogo process. Five sections of textbook, including on-line and working tutorials, standards of registration of document of museum practice, are described, and similarly legislation of Ukraine in regard to museums and museum business.

Keywords: program, textbook, education, museums, funds, culture, art.

Музєзнавство як навчальний курс у вузах України запроваджено за навчальною програмою для підготовки фахівців-істориків, етнологів, фахівців мистецьких спеціальностей. У 2008 р. було опубліковано посібник з музеєзнавства за редакцією Рутинського М. та Стецюка О. [6], проте цілий ряд питань організації навчального процесу за Болонською системою навчання в ньому відсутні. У навчальному посібнику Кожолянка Г., Кожолянка О., Мойсея А. «Етнологічні експедиції та студентська етнографічна практика», опублікованому 2010 р. [4], хоча й розглядаються питання музейної роботи, проте більша увага звернута на етнологічні експедиції та етнографічну практику студентів гуманітарних вузів. Отже, поява рецензованого підручника є досить актуальною для ведення навчальної роботи з музеєзнавства у вузах України.

У рецензованому підручнику вміщено навчальний матеріал з курсу «Музєезнавство» за освітньою Болонською системою, яка запроваджена в Україні на початку ХХІ ст.

У вступі дається пояснення необхідності публікації нових підручників з гуманітарних дисциплін через входження України в освітній Болонський процес. Зазначається, що даний підручник призначений для студентів-істориків, майбутніх фахівців мистецьких спеціальностей, написаний відповідно до сучасних навчальних програм вузів України.

Визначено завдання, які має виконати даний підручник. Це забезпечення майбутнім фахівцям отримання міцних теоретичних знань із загального музеєзнавства, необхідної інформації у галузі збереження музейних предметів та щодо масових заходів у музеях, а також набуття певного досвіду з проблем реставрації і консервації предметів матеріальної культури, давніх творів мистецтва тощо.

Відзначено й те, що автор підручника основні положення з музеєзнавчої дисципліни апробував у навчальному процесі Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка та в окремих публікаціях.

Підручник містить п'ять розділів, які покликані дати відповідь на поставлені на початку підручника питання та завдання.

У першому розділі «Курс «Музєезнавство» в умовах входження України у Болонський процес» подано загальну характеристику дисципліни

РЕЦЕНЗІЇ

«Музєєзнавство» та навчальну програму. При загальній характеристиці вказано на кількість кредитів за системою ECST, кількість контрольних модулів, розподіл годин на аудиторні і позааудиторні, види теоретичної та практичної діяльності (лекції, семінарські заняття, лабораторні роботи, самостійну роботу).

При характеристиці навчальної програми визначається роль і значення курсу, його мета, вказані вимоги до знань та умінь студентів, вказано методи та прийоми навчання, методи контролю знань, визначено структуру залікового кредиту, вказано на зміст курсу «Музєєзнавство», визначено навчально-методичне забезпечення (підручники та посібники, джерела, література), подано питання для контролю знань та критерії, правила та процедуру оцінювання знань студентів. У цьому ж розділі вміщено словниковово-понятійний апарат навчального курсу «Музєєзнавство».

У другому розділі «Робоча програма» опубліковано плани та методичні рекомендації до семінарських занять (8 тем, 16 годин) та конспект лекцій (10 лекцій: музейництво як наука і навчальна дисципліна, музей – коротка історія створення, його роль і соціальна функція, фонди музею, музейна практика зберігання станкового темперного живопису, інвентаризація та методика наукового обліку і опису музейних фондів, зберігання музейних фондів, експозиції історичного профілю та методи їх побудови, організація експозиційної роботи у музеях, екскурсія як основна форма науково-просвітницької роботи в музеї та методика її проведення, музейні будівлі).

У цьому ж розділі подано теми (7 тем) для самостійного вивчення курсу «Музєєзнавство» з розбивкою на питання, рекомендованою навчальною і спеціальною літературою та коротким викладом навчального матеріалу. Окремо виділено питання для самоконтролю, самостійної та індивідуальної роботи.

У наступному розділі «Мережа державних музеїв» вказано перелік музеїв, в яких зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що є державною власністю і належать до державної частини музейного фонду України.

У підручнику подано програму і зразки оформлення документації музейної практики.

Окремо виділено матеріал про правниче поле розвитку музеїв в Україні. Тут подано тексти «Закону України про музеї та музейну справу» від 29 червня 1995 р.[1], «Закону України про охорону культурної спадщини» від 8 червня 2000 р.[3], «Закону України про охорону археологічної спадщини» від 18 березня 2004 р.[2], постанов Кабінету Міністрів України [5], які стосуються реєстру національних культурних надбань та музейних фондів України.

Подаються правила проведення туристичних походів, експедицій та екскурсій з учнівською і студентською молоддю України.

Варто зазначити, що підручник має і певні упущення та недоробки, які, однак, суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, але можуть прислужитись автору для майбутніх навчально-методичних праць із даної проблематики.

Зокрема, у книзі відсутній значний пласт історичного і навчального матеріалу про історію виникнення та функціонування музеїв під відкритим небом (музеїв-скансенів), спеціалізованих історичних та історико-мистецьких музеїв.

Не завжди відповідає змістові поданий у підручнику матеріал. Так, за змістом зазначено, що після стор. 336 має бути ілюстративний матеріал, а насправді ілюстрації подано після стор. 320 і то без нумерації сторінок, а на стор. 336 – 347 вміщено матеріал про правила проведення туристичних походів, експедицій та екскурсій з учнівською та студентською молоддю України.

Доступність та логічність викладу лекційного матеріалу у підручнику, значна джерельна база, методичне забезпечення до семінарських занять та до тем, винесених на самостійну роботу студентів, підбір законо-давчих актів, які є основою музеїніцтва в Україні, на нашу думку, забезпечать належне вивчення матеріалу відповідно до навчальних програм вищих навчальних закладів.

Даний підручник стане вкрай необхідним для студентів, викладачів гуманітарних вузів, муzejних працівників-реставраторів, працівників державних органів охорони пам'яток історії та культури та всіх, хто цікавиться історичним та культурним минулім людства.

Література: 1. Закон України «Про музей та музейну справу» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – №25. – 1995. 2. Закон України «Про охорону археологічної спадщини // ВВР. – № 26. – 2004. 3. Закон України «Про охорону культурної спадщини України» // ВВР. – № 39. – 2000. 4. Кожолянко Г., Кожолянко О., Мойсей А. Етнологічні експедиції та студентська етнографічна практика: Навчальний посібник. – Чернівці–Вижниця, 2010. 5. Постанова Кабінету Міністрів України за № 1147 «Положення про Музейний фонд України» // ВВВ. – № 249. – 1995. 6. Рутинський М.І., Стецюк О.В. Музеєзнавство. Навчальний посібник. – К., 2008. 7. Якубовський В.І. Музеєзнавство. Підручник. – Кам'янець-Подільський: ПП. Мошак М.І., 2010.

УДК 94(477.74)

Михайло ЧУЧКО

**НОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРО РОСІЙСЬКИХ СТАРООБРЯДЦІВ
З БЕРЕГІВ ДУНАЮ**

Пригарин А.А. Русские старообрядцы на Дунае: формирование этноконфессиональной общности в конце XVIII – первой половине XIX вв. – Одесса-Измаил-Москва: «СМИЛ» – «Археодоксия», 2010. – 528 с.

У статті прорецензовано монографію О. Прігаріна «Російські старообрядці на Дунаї». Проаналізовано зміст книги, визначено актуальність та наукове значення нового дослідження про некрасівців та липован Добруджі й Буджака.

Ключові слова: російські старообрядці, некрасівці, липовани, Дунай, Добруджа, Буджак.